

ROOISE STREKEN 50 WIM VAN EIJDHOVEN EN DE ZANDHOEF

'Schoolmeester' en schilder

De Rooise schilder Wim van Eijndhoven werd op 20 februari 1919 in Liempde geboren als tweede zoon van bakker Piet van Eijndhoven en Johanna Smulders. Al in zijn vroege jeugd is duidelijk dat Wim tekentalent heeft. Als kind kijkt hij gefascineerd toe hoe Jan Kruysen (1874-1938), de Liempdse landschapschilder, het coulisselandschap schilderde. Wim keek ook altijd verlangend uit naar de komst van de vertegenwoordiger van bakkerijgrondstoffen, want die voorzag niet alleen zijn vader van zijn behoeften als bakker, maar ook Wim van tekenmateriaal, kleurpotloden en schetsboeken. Zo raakte hij destijds al op heel jonge leeftijd bekend als de talentvolle Liempdse bakkerszoon die bekwaam omging met potlood en papier.

Op elfjarige leeftijd verliest hij zijn vader en op zijn zestiende jaar wordt hij wees want dan sterft ook zijn moeder. Na de lagere school (basisschool) gaat hij naar de Mulo (Mavo/VMBot) in Boxtel. Hij slaagt in 1935 en gaat vervolgens naar de kweekschool in Eindhoven. Daar wekt hij de belangstelling van het lerarenkorps vanwege zijn tekentalent. Wim slaagt in 1938 voor de kweekschool en in dat zelfde jaar moet hij zijn dienstplicht vervullen. Aan deze dienstperiode komt een abrupt einde door de inval van de Duitsers in mei 1940. Van 1940 tot 1942 werkte hij in de bakkerij van zijn broer Koos die de bakkerij na zijn vaders dood had overgenomen, tot hij door Nijnselaar Jan van de Laar wordt aangezocht in 1943 om onderwijzer te worden aan de Sint-Antoniusschool in Nijnsel.

(1919-2006)

Zelfportret uit 1944 Wim van Eijndhoven

In de oorlogsjaren tekent hij portretten van typische Nijnselse mensen en tijdens de bevrijding – september 1944- van Engelse soldaten, die deze met trots naar het thuisfront sturen. In de periode van 1944 tot 1949 krijgt Wim les van Jan Heesters (1893-1982) uit Schijndel, een bekende tekenaar en landschapsschilder was. Zijn werk is nog steeds te bewonderen in het Jan Heestershuis in Schijndel. Bij Jan Heesters ontmoet hij Kees Bol (1916-2009) waarmee hij bevriend raakt. Samen schilderen en tekenen ze het landschap rondom Nuenen en Gerwen. Hij leert het Nuenens werk van Vincent van Gogh kennen die van dat moment een belangrijke bron van inspiratie vormt. Zijn landschapstekeningen en de manier van portretteren van de werkende mens hebben onmiskenbaar de trekken van die van Van Gogh. Kees Bol gaat zich na de oorlog verder bekwamen in Den Haag in het schilderen en tekenen en wordt kunstschilder van beroep. Wim echter durft deze stap niet aan en blijft in Nijnsel en houdt zich bezig met het ongeunsteld leven van de gewone mens, gaat door met 'efkes een schets maken' en blijft zoeken naar het 'onvindbare' rond de Zandhoef.

De Zandhoef

Het gebied ten noordoosten van de Dommel was in de Middeleeuwen een groot heidegebied. De paar boeren die er woonden hadden wel veel grond maar slechts weinig opbrengst. In het gebied dat nu als Zandhoef bekend staat stonden vijf hoeves: Hoeve Strobol, Hoeve Stokven, 't Spanck, Hoeve Ten Hazenput en Ter Heze. De hoeve Ter Heze was eigendom van de Bossche kanunnik Hendrik de Buc en deze schonk in het begin van de vijftiende eeuw zijn landgoed aan de stichting de Bonifanten. Deze verzorgde een tiental armlastige priesterstudenten die ook een zangkoortje vormden in de Bossche Dant-Janskathedraal en met de opbrengst van de hoeve werden de hongerige magen van de studenten gevuld. De hoeve Ter Heze kreeg na de schenking al snel de naam Bonifantenhoeve. De hoeve kwam in 1629, na de verovering van Den Bosch door de Staatse troepen, tijdens de 80 jarige oorlog, in handen van de Staten Generaal die ze verpachtte. De hoeve kreeg nu de naam 'Santhoef'. Ze was gelegen aan 'De Zandstraat' een brede en met bomen en bossen beplante zandvlakte en zandheuvels. In 1748 werd de hoeve verkocht aan Antony Habraken. Hij verdeelde deze in twee hoeven, de oude hoeve (nu Lieshoutseweg 47) bleef de naam 'Santhoef' houden. De naam verbasterde langzaam in Zandhoef en daarmee kreeg het buurtschap ten oosten van de Dommel tussen de Krieze, 't Spanck, de Moerkuilen en de Hazenputten haar naam Zandhoef.

foto van de Zandhoeve in 1984

Voor kunstenaars een bijna heilige plek

Wim van Eijndhoven voelde zich erg aangetrokken tot deze plek. Het kunnen vastleggen van deze sacrale Zandhoeve en omgeving fascineerde hem enorm en dit was dus ook vaak onderwerp van zijn beeldende creaties. De in de buitenlucht gemaakte schetsen werkte hij in zijn atelier uit tot schilderijen. Het kunnen vastleggen van de invloed van het buitenlicht op de natuurlijke omgeving was een essentieel onderdeel van zijn werk. Niet alleen Wim voelde zich verbonden met de Zandhoeve maar had deze boerderij een grote aantrekkingskracht op vele zowel professionele als amateurschilders en fotografen. Het was toen immers nog een van de oudste boerderijen van Rooi, nog geheel in oude stijl met originele hooisluur, karschop, bakkershuis en mutserdmijt en er werd toen ook nog gewerkt en geleefd. Het was destijds een mooi plekje een weldadig aandoend rustpunt.

De Zandhoef, Wim van Eijndhoven

Wim was, behalve als schilder en tekenaar, ook hij actief bij het Nijnsels Volkstoneel, niet alleen met de regie, het maken van toneeldecors maar hij grimeerde ook. Uiteraard was hij ook volop bezig met het onderwijs. Maar zijn grootste passie was toch tekenen en schilderen. In juli 1979 neemt hij afscheid als hoofdonderwijzer van de Sint-Antoniusschool in Nijnsel. Na zijn pensionering werkte hij rond 1980 mee aan het boek van Wiro Heesters 'St. Oedenrode zwerftocht door een boeiend verleden'. Hij maakte vele tekeningen en schetsen voor het boek.

In 1982 stelt hij, samen met andere kunstenaars, zijn werk tentoon in de kunstgalerij 'De Crujldthof, gelegen aan de Lieshoutsedijk. Deze expositie had als thema 'De Zandhoeve' en een groot aantal kunstenaars uit de regio deden er aan mee. De organisatie was erg verheugd dat Wim van Eijndhoven ook van de partij was met schilderijen, pastellen en krijttekeningen. Tot dan toe had hij alle expositie-verzoeken afgewezen. Het werd een mooie expositie, de eenheid van de deelnemende schilders lag in het uitbeelden van de Zandhoef in al zijn geledingen en facetten uit verschillende hoeken.

In 1987 wordt de boerderij De Zandhoef deels gesloopt en verbouwd door de eigenaar. Het oorspronkelijke en monumentale dat de Zandhoef tot een bijna heilige plek voor kunstenaars maakte verdween hierdoor. De boerderij werd daarop dan ook door de minister van de Rijksmonumentenlijst afgevoerd. 29 december 2006 overlijdt Wim van Eijndhoven op 88-jarige leeftijd, terwijl zijn enige persoonlijke expositie in voorbereiding was.

Samen met een van zijn dochters had hij al een zorgvuldige selectie gemaakt. Zijn solo-expositie 'Om de Zandhoef' werd alsnog gehouden van 11 februari t/m 24 maart 2007, in samenwerking met heemkundige kring 'De Oude Vrijheid' in zorgcentrum Odendaal.

Het was een selectie uit zijn honderden werken over de Zandhoef. De voorzitter van de heemkundige kring, Richard de Visser opende deze met een korte lezing over het belang van de Zandhoef als historische plaats.

Er zijn nog twee tentoonstellingen meer geweest met het werk van Wim. Van 17 januari t/m 16 mei 2010 was er de overzichtstentoonstelling 'Wim van Eindhoven' in het Museum Jan Heestershuis in Schijndel. Op deze expositie waren 35 schilderijen en werken op papier te zien met zijn meest geliefde onderwerpen, de natuur, maar ook portretten, stilleven en dorpsgezichten. Daarnaast hingen er een zevental werken van zijn leermeester Jan Heesters (1893-1982). Tot slot vond er in het weekend van 27 en 28 februari 2010 in de Beckart te Nijnsel een eenmalige verkooptentoonstelling plaats van de kunstwerken van de talentvolle schilder. De opbrengst stelde de familie beschikbaar aan een goed doel: de Stichting Van Hand tot Hand.

schilderij De Zandhoef, Wim van Eindhoven

Kunstenaars hebben vaak een vooruitziende blik. Gelukkig heeft Wim van Eijndhoven veel historische plaatsen in Sint-Oedenrode en omgeving vastgelegd, uiteraard naar eigen artistiek inzicht. Een groot aantal van deze plekken zijn er nu niet meer of zijn veranderd. Zijn teken- en schilder talenten zijn ten volle benut en omgezet in waardevol cultureel erfgoed in de vorm van kunstwerken. We mogen hem daarvoor heel dankbaar zijn.

Door: heemkundige kring 'De Oude Vrijheid', werkgroep geschiedenis

Contact: secretariaat@oudevrijheid.nl

Extra informatie op www.oudevrijheid.nl klik op 'Publicaties' en dan op Rooise Streken.

**HEEMKUNDIGE KRING
DE OUDE VRIJHEID
Sint-Oedenrode**